

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada

Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 940

PENKTADIENIS, SPALIO (OCTOBER) 14, 1949, TORONTO, ONTARIO

M E T A I A V Y K I

Kanados delegacija Jungtinių Tautų Organizacijos posėdyje. Iš kairės į dešinę: Mrs. Cairine Wilson, senatorė; generolas A. G. L. Mc-

Naughton; Paul Martin, sveikatos ministeris, ir Lester Pearson, užsienio reikalų sekretorius ir delegacijos pirmininkas. Jie susirūpinę

padėcia, nes reiks tarti Kanados žodis Kinijos, atominės bombos ir kitais pasaulio tautas liečiančiais klausimais.

Taikos šalininkų Jėgos Gavo Didelį Sustiprinimą, Sako Taikos Lyderis

TORONTO. — Kalbėdamas masiniame susirinkime, Dr. Endicott, taikos judėjimo lyderis Kanadoje, pareiškė, kad Kinijos liaudies respublikos įsteigimas, taipgi ir žinia, kad ir Tarybų Sąjunga gali pasigaminti atominės bombas, žymiai sustiprino taikos šalininkų jėgas. Karo kurstytojai gavo didžiausią smūgį.

Tik įsivaizduokit, virš 400,000,000 šalis išsilaisvina iš svetimų ir savų pelnagrobų ir atsistoja šale Tarybų

Plotmė Apsauga nuo Atominės Bombos

WASHINGTON. — Šalies saugumo žinovai sako, kad vienatinė apsauga nuo atominės bombos tai plotmė. Miestų išskirstymas, gyventojų iškilnojimas veik neįmanomas.

Toms šalims, kurios turi didelius plotus žemės, kur gyventojai nesugrūsti į didelius centrus, bus daug lengviau išlikti nuo atominės bombų, negu su didelių industrijų centrais.

Tuo atžvilgiu Tarybų Sąjunga yra geresnėje pozicijoje kaip Amerika.

Sąjungos ir naujų liaudiškų respublikų, atkakliai kovojančių už taiką pasaulyje. Viso susidaro virš 700,000,000 žmonių.

Kanadoje, Jungtinėse Valstijose ir kitose kapitalistinėse šalyse auga liaudies judėjimas už taikos išlaikymą. Meksikos mieste įvykęs Amerikos kontinento taikos kongresas puikiai parodė, kaip žmonės susirūpinę pastojimu kelio karo kurstytojams, kurie nori užkurti naują pasaulinę skerdynę.

Kalbėdamas atominės bombų klausimu, Dr. Endicott pažymėjo, kad didelio skirtumo nesudaro tas faktas, kad amerikiečiai gali turėti daugiau bombų. Jis sakė, kad pasekmės būtų tos pačios, jeigu rusai turėtų, sakysime, kokius 300 bombų, o amerikiečiai 1,000.

Su trimis šimtais bombų rusai galėtų sunaikinti didžiumą miestų. Amerikiečiams reiktų 600 bombų sunaikinimui rusų miestų, kadangi jie išsklaidyti. Karo pabaigoje amerikiečiai galėtų pasigirti, kad jiems liko 400 bombų, bet kam iš to būtų nauda?

Susirinkusieji triukšmingai sveikino kalbėtojus, raginančius tvirtiau veikti už

taiką, kadangi taika ne tik nepažūvus, bet dabar dar lengviau apginama, negu kad pirmiau.

Kalbėtojai ragino Kanadą pripažinti naują Kiniją, užvesti prekybą ir tokiu būdu sustiprinti tarptautinius santykius.

Britai ir Francūzai Svarsto Pripažinimą Liaudies Valdžios

LONDONAS. — Francūzijos ir Britanijos vyriausybės svarsto pripažinimą Kinijos liaudies valdžios, kuri neseniai įsikūrus. Bet abi dar palaiko ryšius su nacionalistais.

Francūzai sako, jie nenutraukė diplomatinių ryšių su gen. Čiang Kai-šeko valdžia tik dėl to, kad Jungtinių Valstijų vyriausybė to reikalauja.

Francūzai mano, kad nepripažinus liaudies valdžios, jiniai gali daugiau veikti į Indokiniją, kurioje Francūzijos kolonialė valdžia ir taip svyruoja.

Londono Times, kuris dažnai reiškia valdžios užsienio politiką, kritikuoja Tarybų

Pranašauja, kad Tarybų Sąjunga Ištrauks Armiją

LONDONAS. — Tarptautinių santykių stebėtojai čionai pranašauja, kad Tarybų Sąjunga rengiasi evakuoti savo okupacines jėgas iš rytinės Vokietijos, kaip kad ji padarė su šiaurine Korėja.

Okupaciniai autoritetai leido rytinės Vokietijos žmonėms atstovams sudaryti valdžią, kuriai bus perduota visa civilinė valdžia. Jai bus leista turėti užsienio reikalų ministrą ir daryti sutartis su vakarinės Vokietijos valdžia ir kitais kraštais.

Manoma, kad Tarybų Sąjunga laipsniškai perleis viską į vokiečių rankas ir visiškai pasitrauks iš Vokietijos.

Britų ir amerikiečių diplomatijos lyderiai esą nelabai patenkinti tokiais reiškiniais. Tarybų Sąjunga ištrauks savo jėgas iš rytinės Vokietijos, būtų labai sunku pasilikti vakarinę dalyj. Vokiečiai pradėtų kelti triukšmą.

Tarybų Sąjunga neleido rytinės dalies vokiečiams sudaryti valdžią, kol galutinai buvo sudaryta vokiečių valdžia vakarinėse zonose. Matomai dar vis netikėjo, kad vakarinės jėgos galutinai nusistačiusios sudaryti atskirą valdžią.

Rytinė Vokietija jau sudarė sutartį su vakarine Vokietija dėl prekybos.

Marcantonio Ragina Iširti Amerikonų Politiką Vokietijoje

WASHINGTON. — Darbietis kongresmanas Vito Marcantonio reikalavo, kad Kongreso Atstovų Rūmas paskirtų komisiją, kuri turėtų iširti karinės amerikonių valdybos pro-nacišką politiką Vokietijoje.

Marcantonio savo pasiūlyme nurodo, kaip kariniai jankių valdininkai Vokietijoje pataikauja hitlerininkams, gražina nacius į aukštas valdvietes ir tokiu būdu padeda iš naujo kilti nacizmui ir anti-semitizmui (judėjimui prieš žydus).

Austrijos Seiman Išrinko 16 Nacių

VIENA. — Austrijos seimo rinkimus laimėjo tos pačios partijos, kurios valdė Austriją iki šiol — Liaudies (krikdemų) ir Socialistų. Pirmieji išrinko 77 atstovus (turėjo 85), o antrieji — 67 (turėjo 76).

Be to, Lyga (nacių) išrinko 16 atstovų (pirmiau netu-

nių atstovams sudaryti valdžią, kuriai bus perduota visa civilinė valdžia. Jai bus leista turėti užsienio reikalų ministrą ir daryti sutartis su vakarinės Vokietijos valdžia ir kitais kraštais.

Manoma, kad Tarybų Sąjunga laipsniškai perleis viską į vokiečių rankas ir visiškai pasitrauks iš Vokietijos.

Britų ir amerikiečių diplomatijos lyderiai esą nelabai patenkinti tokiais reiškiniais. Tarybų Sąjunga ištrauks savo jėgas iš rytinės Vokietijos, būtų labai sunku pasilikti vakarinę dalyj. Vokiečiai pradėtų kelti triukšmą.

Tarybų Sąjunga neleido rytinės dalies vokiečiams sudaryti valdžią, kol galutinai buvo sudaryta vokiečių valdžia vakarinėse zonose. Matomai dar vis netikėjo, kad vakarinės jėgos galutinai nusistačiusios sudaryti atskirą valdžią.

Rytinė Vokietija jau sudarė sutartį su vakarine Vokietija dėl prekybos.

Nacionalistų Kariai Negauna Algos, Nenori Kariauti su Liaudimi

HONG KONG. — Komunistų vadovaujamos liaudies jėgos smarkiai supliekė nacionalistų kariuomenę ant Kwangsi ir Hunan provincijų sienos.

Generolo Pai Čung-si kariuomenė lengvai pasidavusi už tai, kad jau virš mėnesio laiko negavusi algos. Pats generolas Pai skundėsi, kad Čiang Kai-šekas laiko auksą Formosoje ir neduoda kariuomenei apmokėti.

Nacionalistų ir komunistų šalininkai smarkiai susikirto pačiame Kantone dėl vėliavos iškabinimo minint tautinę šventę.

Vėlesni pranešimai nurodo, kad komunistinės jėgos jau tik 40 mylių nuo Kantonu.

rėjo nei vieno).

Komunistai išrinko 5 (turėjo 4), o demokratams neišrinko nei vieno.

Pastabos

Visur daug kalbama apie butų stoką. Kalbama ir rašoma apie tai labai seniai. Visur ir visi ragina vyriausybę imtis priemonių ir pristatyti namų tiek, kad butais galėtų apsirūpinti ne tik veteranai, bet ir kiti.

O federalė, kaip ir provincialės vyriausybės, klausimo svarbos nepaneigia. Priešingai, jos pripažįsta butų stoką ir skelbia savo planus padėčiai pagerinti. Tam reikalui skiria "milijonus dolerių"...

Federalės vyriausybės atstovai tariasi su provincialių vyriausybių atstovais. Pasitarimai eina su miestų ir miestelių valdybomis, tarybomis ir komisijomis.

Nėra tos dienos, kad kokia komisija nebuotų savo pranešimo.

Visi stato "pigius" namus darbo žmonėms gyventi...

O tų namų kaip nėra, taip nėra.

Dabar iškilo aikštėn, kad kaip Toronte, taip ir priemiesčiuose nėra vietos kur tuos namus statyti!

Nėra žemės!

Bepigu buvo babilioniečiams statyti Babilionijos bokštą. Jie turėjo ant ko jį statyti. O čia nei žemės nėra!

Namų klausimas virto tikru futbolu.

Visi politikieriai jį spardo per eilę metų ir tuo demonstruoja savo "darbininkų reikalų" užtarimą.

Atrodo, kad tas klausimas todėl ir neišsprendžiamas, nes jeigu jį išspresytų, tai nebektų kuo savo "darbininkų reikalų užtarimą" demonstruoti.

Rūšiai tuo klausimu pakalbėta ir unijų konvencijose: TLC ir CCL, kurios įvyko pastaruoju laiku.

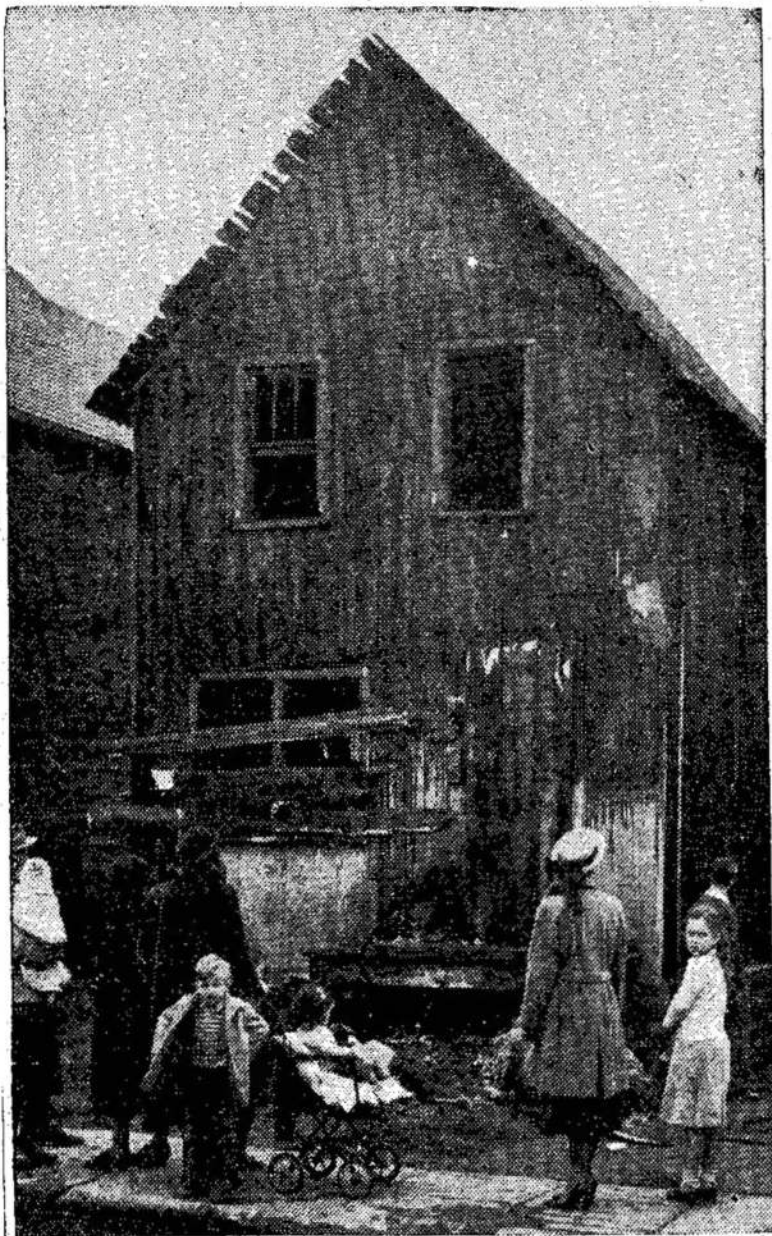
Bet tai buvo vienintelis klausimas, kuriuo reaktin-gieji unijų vadai galėjo laisvai demonstruoti savo "darbininkškumą".

Visais kitais klausimais, kaip bedarbės, senatvės pensijų, taikos ir karo klausimais nusekta paskui išnaudotojų, pagal valdančiosios klasės politiką.

Jeigu ne namų stokos klausimas, tai ir unijų bosai nebūt turėję kuo pademonstruoti.

Z. J.

MANILA. — Filipinų valdžia ruošiasi pripažinti Peipingo sukurtos Centralinės valdžios Kinijai.

Mūsų šalies sostinė, Otta-Paveiksle matomo namo jau wos, priemiesčiuose gyvena nebėra. Jis praeitą savaitę žmonės tokiuose namuose, sudegė, kurio gaisre žuvo kaip čia nuotraukoje matote, trys Walter Lavigne vaiku-

Ką Kiti Rašo ar Sako

Žmogus Turės Gražaus Juoko

Fašistinis "LAIC" sako, kad generolas Bartašiūnas, kuris tarybinės vyriausybės apdovanotas ordinu už gerą pavestų darbų atlikimą, esąs rusas, tik lietuviška pavardė. Tą kvailą dalyką Naujienos įdėjo į pirmąjį puslapį.

Manau sau: Jei Bartašiūnas tas "informacijas" pamatyty, turėtų gražaus juoko. Šį storą, tykų, bet darbštų lietuvių sutikau Vilniuje. Žmogus be jokios panaberi-jos.

Argi mūsų fašistėliai nesupranta nė to, jog jie diskredituoja save, lietuvius paversdami rusais? — A. Bimba.

Henry Wallace'o Kalba

Paduodame platokų ištraukų iš Henry Wallace'o kalbos, kurią jis pasakė Chicagoje darbo unijų susauktoje taikos konferencijoje:

Sąjudis, kurį jūs šiandien pradat Chicagoje, turės didžiausios reikšmės ne tik Amerikos darbininkams, bet darbininkams ir paprastiesiems žmonėms visame pasaulyje. Jūsų konferencija yra įrodymas, kad Amerikos darbininkai pradeda suprasti glaudų ryšį tarpe taikos ir porkčiapo; kad jų gyvenimo lygis

liekasi permažai pinigų socialinei apdraudai, sveikatos apdraudai, namų statybai, ligoninėms ir mokykloms. Čia savaime aišku tas pamatinis faktas, kad eikvojant bilijonus apsiginklavimui, socialiniai reikalai apleidžiami.

Nuo karo pabaigos mes investavom šaltajame kare 22 bilijonus dolerių. Šion sumon neįeina apsiginklavimo iškaščiai. Jei juos pridėti, tai susidarytų daugiau kaip 60 bilijonų dolerių, kas reikštų \$2,000 kiekvienai šeimai. Kiekvienas asmuo, kuris randasi šioj salėj, veikiausia, yra išmokėjęs virš \$3,000 mūsų pasimėjimams valdyti pasaulį.

(Toliau Wallace prieina prie plieno darbininkų reikalų ir jų kovos su kompanijomis.)

Taip, situacija iš tiesų tragiška. Iš vienos pusės rekordiniai pelnai plieno kompanijų — \$600,000,000, o darbininkai beveik nesuduria galo su galu. Bet prezidentinė faktų ieškojimo taryba nesutinka su algų pakeimu ne tik plieno industrijoje, bet ir visose kitose industrijose. Taip yra todėl, kad šalis, kuri vykina milžinišką militarinę programą, negali mokėti darbininkams žmoniškų algų!

Už tą padėtį atsakominga Administracija ir stambusis biznis. Bet toj atsakomybėj dalyvauja ir tie darbo unijų vadai, kurie remia šią militarinę programą sąskaiton socialinės gerovės ir stabilizotos ekonomikos.

(Toliau Wallace prieina prie klausimo apie atombombą ir prie atombombiškų grąsinimų Tarybų Sąjungai.)

Aš visuomet sakiau, kad atombombų kroviniai turi būti sunaikinti ir kad turi būti įvesta tarptautinė kontrolė, kaip būtina sąlyga taikai užtikrinti. Pranešimas, kad rusai jau moka gaminti atombombą, dar labiau įtikina mane, kad aš sakiau teisybę.

Pirmiausia reikia susitarti Jungtinėse Tautose atombombą, kaip karo instrumentą uždrausti, sunaikinti, at-bombų krovinius; reikia įvesti efektyvę tarptautinę kontrolę, kad padaryta sutartis būtų vykdoma; tuo pačiu sykiu kiekvienai tautai turi būti užtikrinta teisė plėtoti atominę energiją taikingiems tikslams. Atominė energija turi didžią potencialę jėgą kūrybiniams tikslams. — Vilnis.

PEIPINGAS. — Visos Kinijos Darbo Federacija turi net 16 atstovų Aukščiausioj Liaudies Politinėj Taryboj, kuri sukūrė naują valdžią. Darbo unijos gavo lygią su politinėmis partijomis atstovybę.

SYPSENOS

Dvi Didelės Bėdos

— Aš pastebėjau, kad ponas Bevinas pastaruoju laiku labai nusiminęs.

— Ką tu manai. Jis turi dvi dideles bėdas: juk reikia pripažinti naują Kinijos valdžią ir išsižadėti senosios.

Ura Rusams!

— Ar tu žinai, kam tu perki anglius?

— Tai ką, tu manai nereiks kurenti?

— Kiba tu neskaitei laikraščiuose vieno mokslininko pranešimo, kad rusų išsprogdinta atominė bomba paėgs palaikyti šiltą orą Kanadoje.

Nusibodo Laukti

— Girdėjau, kad rengiesi važiuoti į mišką darbo ieškoti.

— Taip. Laukiau, laukiau, kada tie amerikiečiai pradės karą, bet pasirodė, kad vel-tui.

WASHINGTON. — Kongresinė komisija nutraukė tyrinėjimą Atominės Energijos Komisijos ir jos pirmi-ninko D. Lilienthal.

F. Radzevičiūtė, kaip paduo-da Toronto Star, buvusi ope-ros dainininkė, DP, baigusi savo kontraktą kaip farmos darbininkė, o dabar svajo-janti apie senąją karjerą.

Kas Jis Per Vienas Buvo

J. YLA

Nesenai Vengrijoje buvo teisiami aštuoni žmonės, kaltinami šalies išdavystėje ir šnipinėjime kitų šalių naudai. Jų priešakyje buvo Laszlo Rajk. Kapitalistinė spauda visuomet minėjo jo vardą, kada tik rašė apie tą bylą, pabrėždama, kad jis buvo vienas iš komunistų vadų, ėjęs net užsienio reikalų ministerio pareigas ir t.t. Nežinant žmogaus istorijos, atrodė, kad kas nors negerai pasidarė toj Vengrijoj, kad tokie aukšti komunistai išėjo prieš liaudies valdžią. Faktai, tačiau, parodo visai ką kitą.

Pas mane ant rankų randasi visas kaltinamasis aktas. Tame akte apie patį didį kaltininką Laszlo Rajk daug idomių faktų pasakytas. Pas mane atsirado noras supažindinti su jo biografija ir Liaudies Balso skaitytojus. Jo biografija parodo, kodėl Balkanuose yra neramumų.

Laszlo Rajk gimė 1909 metais. 1931 metais jis buvo sumintas Budapešto policijos už dalinimą komunistinių atšaukimų. Policija, panaudodama savo gudrumus, prisivertė jį pasirašyti, kad jis veiks kaip jos agentas. Matomai daug paveikė jį jo švogeris, kuris buvo policijos kapitonas Budapešte.

Jam pasirašius pasižadėjimą būti šnipu, Rajk buvo paleistas. Jis stojo į universitetą studentu. Upiversitete jis veikė tarp studentų, informuodamas policiją apie studentų veikimą. 1932 metais jis išdavė policijai G. Sopfliną, K. Olta ir jų draugus, o 1933 metais išdavė visą eilę kitų.

1934 metais policija pasiuntė jį dirbti tarp statybos darbininkų, kur buvo pasireiškęs kairusis judėjimas. Laikė statybos darbininkų streiko 1935 metais Rajk išprovokavo riaušes, dėl kurių buvo suimta 200 streikierių.

Po to jis nekurį laiką buvo kur tai dingęs. Pasirodė, kad policija pasiuntė jį Čekoslovakijon, kad patirti, ar Vengrijos komunistai neturi santykių su kitų šalių komunistais.

Išsiveržus civiliam karui Ispanijoj, policija instruktavo Rajk, kad jis vykėtų Ispanijon savanoriu ir veiktu tenai tarp antifašistinių kovotojų. Labiausiai policijai rūpėjo sužinoti, kas iš vengrų randasi antifašistų kovotojų eilėse. Jis taip neatsargiai veikė, kad buvo susektas. Jis turėjo pabėgti iš Ispanijos į Franciją, kur jis atsidūrė koncentracijos kempė. Tenai jis susirišo su jugoslavais, veikusiais Ispanijoje šnipais.

Tose kempėse turėjo šnipus francūzai, amerikiečiai ir vokiečiai. Noel H. Field, vienas iš amerikiečių Strateginės Tarnybos Ofiso viršininkų, atvyko iš Šveicarijos ir susirišo su Rajku. Jis pranešė Rajkui, kad jis nori padėti sugrįžti jam namo. Vokiečiai taipgi lankėsi pas jį ir informavo, kad jis bus siunčiamas darbui Vengrijoj.

Sugrįžęs Vengrijon, Rajk tuojaus nusiskubino pas Peter Hein, kuris ėjo policijos politinio viršininko pareigas prie Szallasio valdžios. Jis tapo policijos kapitonu. Hein informavo jį, kad gestapininkai padėjo jam sugrįžti.

Rajko veikla Vengrijoje kol kas buvo nežinoma darbininkų judėjimui. Už tai jam pavyko įkišti į komunistinį judėjimą, veikiantį nelegaliai, tūla provokatorių Imre Gajerį. Pastarajam pasidarbavus, buvo suimtas ir nužudytas partijos sekretorius Zoltan Schonherz. Taipgi buvo nušautas kitas lyderis. Kad pridengti Rajko veiklą, policija suėmė ir jį, bet jam priteisė tik 6 mėnesius.

1944 metais, policija vėl suėmė Rajk, kartu su kitais, o 1945 metais buvo pastatytas prieš militarinį tribunolą. Dr. Ferenc Janosi, kaltintojas, iškėlė viršun, kad Laszlo Rajk sakė, jog jis turėjo santykius su policija ir nekartą padėjo. Slaptame tribunolo posėdyje, jo vyresnis brolis, Endre Rajk, tuo laiku buvęs valstybės apsigynimo sekretorium, stojo už jo išteisinimą. Tokiu būdu Rajk buvo paleistas, o jo byla perkelta į civilinį teismą. Pastarasis, aišku, išteisino jį, o kitus keturius nusmerkė sušaudyti.

Pabaigoj 1945 metų Rajk vėl pasidarė aktyvus. Jam pavyko užslėpti, kad jis buvo fašistų valdžios agentas. Faktinai, jam pavyko suformuluoti opinią, kad jis buvo tos valdžios persekiojamas, teisišiamas. Jis sakė, kad jis dalyvavo Ispanijos pilietiniame kare. Tokiu būdu jam pavyko įsibrauti į Budapešto komunistų organizacijos sekretorius. Vėliau jis buvo išrinktas į parlamentą, tapo vidaus reikalų ministru, o dar vėliau — užsienio reikalų ministru.

Bet jis savo profesijos nemetė. Teisme jis prisipažino: "Aš ir toliau davinėjau amerikiečių slaptiems agentams informacijas apie viską vidaus reikalų ministerijoj, o vėliau ir užsienio reikalų ministerijoj".

Amerikiečių agentai veikė su jugoslavais, kurie veikė Vengrijoj Tito naudai. Tito,

būdamas vienas iš stambiausių trockistų Balkanuose, jau tuomet svajojo sudaryti trockistinę sąjungą Balkanuose su juo patim priešakyje.

Rajk, būdamas tokioje aukštoje vietoje, stengėsi padėti savo žmones į atsakomingas vietas vidaus reikalų ministerijoj, paskui užsienio reikalų ministerijoj. Rajk informavo amerikiečių ir britų agentus apie padėtį Vengrijoj, tarnybinę armiją.

1946 metais, lapkričio mėnesį, amerikiečių ir kitų šalių agentai, suokalbinaują prieš Vengrijos valdžią, atsiuntė Vengrijon Dr. Tibor Szonyi, kuris, instruktuos Allen Dulles, amerikiečių espionažo galvos, parėmė vadovybę į savo rankas ir Rajk pradėjo veikti jo žinioje. Dar 1944-45 metais, žiemos metu, ponas Dulles, su Tito agentų Šveicarijoj ir Francijoj pagalba, pasiuntė šnipų grupę orlaiviu per Belgradą į Vengriją, paskui į tarybinės armijos užnugarį, pavidale jugoslavų militarinės komisijos.

1946 metais Jugoslavijos slaptieji agentai priskyre prie Rajko tūlą G. Palffy, fašistinį Horčio režimo karišką. Jis persistatė komu-

nistu. Jam taip gerai sekėsi, aišku, su Rajk talka, kad jis tapo generolu, pafrončio kariuomenės komandierium ir apsigynimo ministerio pavaduotoju. Pagalba šio žmogaus, Rajk sukišo į atsakomingas vietas trockistus, visokius liaudies priešus. Tokiu būdu į aukštas vietas policijoje ir užsienio reikalų ministerijoje rado vietas britų slapto tarnybos agentas Bela Szasz ir amerikiečių agentas majoras Grigyes. Politinis policijos lavinimas buvo pavestas francūzų agentui Laszlo Marshall.

Rajko žmona tapo Vengrijos Moterų Demokratinės Sąjungos sekretore.

1948 metais, kovo mėnesį, pradėjo aiškėti, kad Vengrijos liaudis žino apie jugoslavų-amerikiečių planus. Rajk, būdamas komunistų politinio biuro nariu, lengvai galėjo sužinoti, kas dedasi komunistų tarpe. Jis teikė informacijas savo draugams, kas rengiama jiems. Spaudoj pasirodė Kominformo rezolucija, smerkianti Tito valdžią. Suokalbinkai pasijuto nekaip. Jugoslavijos vidaus reikalų ministeris Rankovičius pasiūkė Rajką į pasitarimą, ką daryti. Pasitarimas tarp Rankovičiaus ir Rajko įvyko 1948 metų rugpjūtį, priedangoj medžioklės. Rankovičių įleido ir atlydėjo pafrončio kareiviai, komanduojami pono Palffy. Pasita-

rime dalyvavo, be Rankovičiaus ir Rajko, visa eilė kitų aukštų suokalbinkų.

Rankovičius informavo Rajką, kad Tito išdirbo puidukų planą, kurį žiną tiktai Djilas ir Kardeljis. Tito nutaręs atsistoti prieš Tarybų Sąjungą ir sustiprinti antitarybinius elementus kitose liaudies demokratijose.

Rajko užduotis esanti likviduoti komunistų lyderius Vengrijoje, atsakomingu s valstybinius pareigūnus ir paimti vadovybę į savo rankas. Rajko buvo numatytas Vengrijos premjeru.

Šie visi suokalbinkai, aišku, pasiryžo susijungti su visais liaudies priešais, fašistuojančiais elementais, kad paimti viršų ant komunistų vadovaujamų jėgų.

Bet jų planas neišdegė. Suokalbinkai buvo sugaudyti ir patraukti atsakomybėn. Taip buvo Tarybų Sąjungoje, taip buvo ir kitur. Taip buvo ir Vengrijoj. Sunku dirbti prieš liaudį ir nebūti sugautam.

Taigi, tokia tai istorija, trumpai paėmus, pono Rajk, kurį komercinė spauda garbina kaip vieną iš vadovaujančių Vengrijos komunistų. Tas "komunistas" buvo šnipas nuo pat 1931 metų. Bet jis ir susilaukė galo, koks tenka visiems tokiems — jis buvo nusmerktas sušaudyti.

PHARMACIE MONTREAL

**TURITE GIMINIŲ AR DRAUGŲ,
KENČIANČIŲ nuo LIGŲ
jūsų GIMTOJOJ ŠALYJ?**

**KODĖL NEPALENGVINTI JŲ KENTĖJIMŲ PASIUNČIANT
JIEMS VAISTŲ IR MEDIKALIŲ REIKMENŲ**

Ateikite asmeniškai į mūsų krautuvę arba rašykite mums savo kalboj, kreipdamiesi pas Miss Maria Michailow, išėjusią farmacistės mokslą Amerikoniškame Universitete Beirute, kuri buvo specialiai paskirta suteikti jums asmenišką patarnavimą jūsų pačių kalboje.

MES TURIME PILNUS ASORTMENTUS GERESNĖS KOKYBĖS EUROPIŠKŲ PRODUKTŲ, TAIPGI STREPTOMYCINO, PENICILINO IR SERUMŲ

RECEPTAI YRA MŪSŲ SPECIALYBĖ

MONTREAL PHARMACIE

916 ST. Catherine East, Montreal, P. Q.

DIDŽIAUSIA PASAULYJE VAISTŲ PARDUOTUVĖ

C. E. DUQUETTE, Vaistininkas, Savininkas

HA. 7251

DIENĄ ir NAKTĮ

HA. 7251

MONTREALO ŽINIOS

Pirma Vakariene

Pažangūs šios kolonijos lietuviai jau pradeda savo veikimą salėse. Pirmą jų rengiama vakariene įvyks šeštadienį, spalį 22 d., rytiniame distrikte, t.y. visiems žinomaj Bovet svetainėje, 2571 Ontario St. E., kampas Frontenac St.

Vakarienes pradžia 8 v. v. Rengėjai kviečia visus lietuvius skaitlingai dalyvauti.

Pradeda L. B. Vajų.

Nors L.B. vajú oficialiai prasidės tik su 15 d. spalio mėn., bet mūsų vajú komitetas darbą jau pradeda. Jau koncertui šalė paimta, vajú rinkės ieškomos, programa koncertui organizuojama. Tikimasi, kad ne tik buvusios vajú rinkės sutiks gražiai pa-

sidarbuoti, kaip kad praicityje darbuotosi, bet ir naujų darbuotojų numatoma gauti. Daug išstvermės ir pasiryžimo komitetui organizuojant vajú darbą ir vajú rinkėms!

"Laisvės" Vajus Jau Prasidėjo

Su pirmą diena spalio prasidėjo dienraščio Laisvės vajú. Vajú laiku stengiamasi netik gauti naujų skaitytojų, bet ir senus atnaujinti. Mūsų kolonijoje nemažas skaičius yra Laisvės skaitytojų. Lai būna šis priminimas mūsų skaitytojams ne tik savo prenumeratas atsinaujinti, bet pasistengti gauti ir naujų skaitytojų. Atsinaujinime jums patarnaus drg. E. Morkevičienė-Juškė-

čaitė ir kiti draugai bei draugės.

Ligoniai

Kuris laikas atgal, drg. S. Volungevičiui buvo padaryta kojos operacija. Tikiu, kad kai šiuos žodžius skaitysite, tai ligonis bus jau pasveikęs.

Spalių 10 d. Victoria liginėn atsigulė Emilija Macionienė, dėl operacijos.

Linkiu greitai pasveikti.

Paminėjo Gimtadienį

Spalių 1 d. drg. J. Kukenis išvežė drg. R. Karalevičių grybauti. Parvykęs iš miško, savo namuose rado tikrą "revoliuciją". Mat drg. M. Karalevičienė buvo surengus jam surpyzo gimtadienio atžymėjimą.

Svečiai buvo labai gražiai priimti ir pavaišinti, o drg. R. Karalevičius apdovanotas gražiomis dovanomis.

Reikia pažymėti ir tas faktas, kad šiais metais verduniečiai labai baliavoja. Nėra to šeštadienio-sekmadienio, kad nevyktų kokios nors partijos.

Korespondentas

PADEKOS ŽODIS

MONTREAL. — Spali 1, Barzdenių namuose buvo surengta mūsų dukrelių Aldonos, Genovaitės, Birutės ir Barzdenių šeimos, mums 25 metų sidabrinio vedybinio gyvenimo labai graži surprizo partija. Mes norėdami atsidėkoti visiems už tą gražią ir brangią dieną, prisidėjusiems, šeiminkėms, šeiminkams Barzdeniams, Budreikams, Janulioniams, Simijonui, Gurkliams, muzikantui Zavadskui, taip pat ir visiems svečiams už labai gražias dovanas, sveikinimus ir linksmas, malonias praleistą laiką, tariame širdingiausią padėką.

Ona, Petras Jokšiai

PADEKOS ŽODIS

MONTREAL. — Mes didžiai dėkingi visiems giminėms ir prieteliams už suruoštą mums staigmeną — surprizo partiją atžymėjimui mūsų 20 metų vedybinio gyvenimo sukakties.

Dar kartą nuoširdžiai tariame aciu už suteiktas didžias vertingas dovanas. Ypačiai aciu R. K. Spaičiams, A. M. V. Vaičekauskams ir B. Vasiliauskieni, kurie tiek

daug pastangų įdėjo ruošimui partijos.

M. P. Niaurai

PAS MICIURININKUS

(Atkelta nuo 3 pusl.) Kai atrodė, kad pavojus dingo, šalnos pasikartojo. Ateinančią naktį jos siekė 4 laipsnių. Bet Bėčius tada buvo priverstas saugoti buožės žemę. Viso keli kilometrai skyrė jį nuo jo mažyčio laukelio. Ir tenai, atrode, viskas žuvo.

Neveltis pagautas jis iš ryto apėjo savo mažąjį žemės sklypelį. Su kokių džiaugsmu jis savo kvėpavimu atšildė kiekvieną šiu lapelių, kad gražintų jiems gyvenimą.

Ir visgi šalnos sunaikino ne viską. Du daigai išlaikė bandymus, liko gyvi, nugalėjo šaltį. Du iš tūkstančio. Tai jie išlaikė temperatūrą 3 laipsnių žemesnę, negu išlaiko bet kokios bulvių veislės.

Štai medžiaga selekciniam darbui, kuriuo reikalinga užsiminėti!

Per karą ir fronto liniją Kostas Bėčius išvedė du savo bulvės krūmus, išlaikiusius keturių laipsnių šaltį.

Dabar jų palikuonys selek-

cinėje stotyje bandomi ir auklėjami griežtosios mičiurininės mokyklos. Bandymai sekasi. Gal būt po metų ar dvejų Tarybų Sąjungos valstybinė veislinė knyga bus papildyta nauju pavadinimu — "šalčiui atspari bulvių veislė". O apie tai, kad ji būtina atsiradus Dotnuvoje, kalba įkvėpantis lietuvių selekcinierių-mičiuriniečių darbas.

ŽMONĖS VERČIA Angliją PRIPAŽINTI KINIJS LIAUDIES VALDŽIA

LONDON. — Anglai verslininkai - biznieriiai ir šiaip žmonės daro stiprų spaudimą savo valdžiai, kad pripažintų Kinijos Liaudies Respubliką, kaip teigia United Press, amerikiečių žinių agentūra.

Piliečių daugūomenė reikalauja pripažinti naująją kinų valdžią.

Pranešama, kad Anglija todėl bent "de facto" pripažins Liaudies Respubliką kaip veikiančiąją Kinijos valdžią.

BELGRAD. — Tito Jugoslavijos valdžia ištrėmė 13 Lenkijos ir Čekoslovakijos atstovybių narių.

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame is namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučiūnas, A. Majauskas

Tel.: BElsirs 2200. Valandos: 4—5 po piet., 7—9 vak. ir sulig susitarimo, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turi savo kabiną, egzaminuoja ir gydau įvairias ligas. Darau visokių operacijas ir peršvietimus (X - Rays). Vytauto Klubas ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina.

4851 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL

Valandos Nuo 3 iki 9 Val Po Pietų

Tel. LA. 4441

Dr. H. Rosenfeld'as

Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.P.D. Gydytojas

Kalba Lietuviškai

Valandos: 2—4 v. p. p., 7—8 v. v. ir susitarus

4539 PARK AVE. Montreal, Que.

Jeį Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas

Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas

Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis

Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TREnmore 6679

VERDUN, QUE.

Saugo Sv

Rašo Dr. J. 530 Sun Newa

Žaizda ant B

Klausimas.

Gerb. gyd tiems duodat duokit ir ma

Į klubą m tės skaudėji priežasties. I kias 4 dienas klubą nustoį simetė į bla žaizda ant, v Toliau nugec paraudus. Di kai naktį kie atšoka ir nuį kio popieriaū nieži labai k

Taip aš vis rai, nors jau vyras. Dėku

Atsakymas.

Kiek galiu aprašymo, J atsivėrė ant "ulcer". Pir sukresėjo kri šo kokią krat Todėl ir skau kiau kraujo joi pasidar gera, tai išg patino ir nie

Laikykite iškeltą, bent kėkeltą kartu padės atslūg mą ir padės gyt. Iš nakti tai koją gra tėsliu tvarst dage, 3 in.). lite nusirist apriškite.

Pačią opa linkui vietas te iodinu (T ne), kas ant dėš išnaikint razitus (gry jas). Ir vis te kokios ar ties, kaip k ties mostis ment), ark vilgyti visą su borinės Stikle karš pinkite su šaukštuką Vilgykite š drobūle ar laikykite ap

Tuo patir te ir visą o naturaliu r vitaminų g (G), V. C Corporation Newark, N po vieną, o tris piliules per visą gy to paties io dieną, su p irgi visą gy

Saugokit Sveikata

Rašo Dr. J. J. Kaškiaučius
530 Summer Ave.,
Newark, N. J.

Zaizda ant Blauzdos

Klausimas.

Gerb. gydytojau, kai kitiems duodat patarimus, tai duokit ir man.

Į klubą man buvo įsimetęs skaudėjimas be jokios priežasties. Ir skaudėjo kokias 4 dienas. Paskiau naktį klubą nustojo skaudėti ir susimetė į blauzdą. Pasidarė žaizda ant vidurio blauzdos. Toliau nuggedo. Blauzda visa paraudus. Dieną sutinsta, ir, kai naktį kiek atslūgsta, tai atšoka ir nupuola kaip ir kokio popieriaus skiautelės. Ir niežti labai baisiai.

Taip aš visas jaučiuosi gerai, nors jau esu nebejaunas vyras. Dėkui iš kalno.

Atsakymas.

Kiek galiu spręsti iš Jūsų aprašymo, Jums veikiausiai atsivėrė ant blauzdos opa — "ulcer". Pirma to, tur būt, sukrešėjo kraujas ir užkimšo kokią kraujagyslę (veną). Todėl ir skaudėjo klubą. Paskiau kraujo apytaka toj kojoj pasidarė nepakankamai gera, tai išgedo opa ir koja patino ir niežti.

Laikykite tą koją aukštyn iškelta, bent keletą minučių, keletą kartų kas dieną. Tai padės atslūginti kojos tinimą ir padės opai geriau sugyt. Iš nakties kai atsikeliat, tai koją gražiai aptvarstikit tėsliu tvarstu (elastic bandage, 3 in.). Ant nakties galite nusirišti, o rytą ir vėl apriškite.

Pacią opą ir niežinčias aplinkui vietas plonai tepterkite iodinu (Tincture of Iodine), kas antra diena. Tai padės išnaikinti įsimetusius parazitus (grybelius ir bakterijas). Ir vis ant nakties dėkite kokios antiseptiškos masties, kaip kad borinės rūkšties mastis (Boric acid ointment), arba galite nuolat vilgyti visą tą įdegusią vietą su borinės rūkšties tirpalu. Stikle karšto vandens ištirpinkite su kaupu arbatinį šaukštuką borinės rūkšties. Vilgykite švarią sulankstyta drobulę arba ir medvilnę ir laikykite aprišę, aptvarstę.

Tuo patim tarpu stiprinkite ir visą organizmą — geru natūraliu maistu ir visokių vitaminų gausa: multovals (G), V. C. A. — Vitamin Corporation of America, Newark, N. J. Imkite bent po vieną, o geriau po dvi, po tris piliules laike valgymo, per visą gyvenimą. Imkite ir to paties iodino po 1 lašą kas dieną, su pienu ar vandeniu, irgi visą gyvenimą.

Jie Tapo Studentais

L. NORKŪNAS

Vilniaus universitetas. Akmenimis grįsti kiemeliai, pliušu apipintos senos sienos, skambūs koridoriai, strėliniai langai — vienos Tarybų Lietuvos aukštųjų mokyklų 370 metų istorijos nebylūs liudininkai.

Čia, moksiinės bibliotekos archyve saugomas milžiniškas globusas, kurį vartodavo Kopernikas. Bibliotekos rankraščių skyrius priskaito aštuonių milijonų unikalinių dokumentų lapų. Lentynose — 1468 metais pirmą kartą Lietuvoje spausdintos knygos, XVI amžiaus geografiniai atlasai, pergamento gaidos, išleistos daugiau kaip keturi šimtai metų atgal.

Daug ko galėtų papasakoti universiteto sienos. Jos galėtų papasakoti apie tai, kaip 1940 metais čionai pirmą kartą nuaidėjo laisvas žodis, paskelbęs naujos eros atėjimą, ir apie tai, kaip po vienerius metus vokiečių fašistai įsibrovė į tą pastatą ir išgrobstė tą, ką nepasisekė nuo jų paslėpti, o universitetą uždarė. Jos papasakotų, kaip atėjo tarybinė kariuomenė, sutriuškinusi vokiškuosius grobikus, ir kaip šimtai entuziastų kruopsčiai atstatė savo universitetą, restauravo sužalotas knygas, surinko visiškai atrodančius prapuolusiais rankraščius.

Šiandien į šituos senus skliautus atėjo nauji žmonės. Buržuaziniiais laikais sunku buvo paprastam žmogui gauti aukštąjį mokslą. Dabartinis studentas Stasys Stankevičius prisimena: "Mano tėvas buvo bernas. Man teko nuo pat jaunystės dirbti buožėms. Tik tai prie tarybinės valdžios man pasisekė baigti darbininkų fakultetą ir įstoti į universitetą."

Dabar universitete karštas

laikas. Prasidėjo nauji mokslo metai. Linksma, džiugus ir žvalus jaunimas vaikščioja koridoriais. Daugelio krūtinės puošia komjaunimo ženklukai, o pas kitus — ir ordinų kaspinėlių plankeles. Jaunuoliai ir mergaitės, kuriems bolševikų partija ir tarybinė vyriausybė suteikia plačias galimybes mokytis, užpildė universiteto auditorijas. Vakarykščių bernų ir šiandieninių kolūkiečių vaikai, lietuvių darbininkų sūnūs ir dukterys tapo tarybiniais studentais.

Štai Mykolas Baronas, Lietuvos revoliucinio judėjimo aktyvus dalyvis. Šitas žmogus nuėjo sunkų ir didelį kelią. Savo autobiografijoje jis rašo: "Mano tėvas, išeidamas į pirmo pasaulinio karo frontą, nepaliko mums jokių lėšų. Jis buvo batsiuvis. Vaikai baigė po dvi-tris klases ir daugiau mokytis nebegalėjo. Aš pats buvau statybininku. Smetonos žandarai mane suėmė už komunistinę veiklą ir nuteisė mane sunkiųjų darbų kalėjimu iki gyvos galvos."

Tarybų valdžia išliuosavo Baroną. Karui prasidėjus, Mykolas savanoriai stojo į Tarybinę Armiją, prie Odeerio jis buvo sunkiai sužeistas ir grįžo į gimtąją Lietuvą. Derindamas darbą su puikiu mokymusi vidurinėje mokykloje, jis sekmingai ją užbaigė ir nūnai įstojo į istorijos-filologijos fakultetą.

Albinas Zenius tik tai stoja į gyvenimą. Bet ir jis turi ką prisiminti: skurdą jis patyrė iš jaunų dienų, piemenavo, bernavo. Niūrus, be perspektyvų buvo gyvenimas. Bet tarybų valdžia parodė jam naują, šviesų kelią. Zenius įstojo mokytis į gimnaziją, ją užbaigė ir priimtas juridinio fakulteto pirmą

kursą.

Universitete daug tokių žmonių kaip Albinas Zenius. Universiteto kanceliarijoje saugomi studentų asmens bylos — skaitomos kaip įdomi poema apie lietuvių liaudies kovą dėl savo išsilavinimo, apie rusų liaudies broliškąją paramą ir apie Lietuvos darbo žmonių šiandieninę laimę. Darbininko dukte — Aldona Kiverytė, įstojo į medicinos fakultetą. Alfonsas Randeliūnas, baigęs aukso medaliu vidurinę mokyklą, priimtas į fizikos-matematikos fakultetą.

Pasikalbėjimo metu su naujais studentais kyla nauji jausmai ir mintys. Ir šir-

dis užsidega tarybinei mokyklai karštu dėkingumu.

Praeis penkeri metai ir šiandieniniai pirmakursininkai taps aukštai kvalifikuotais tarybiniais specialistais, komunistinės visuomenės; betarpiškais statytojais.

Stambus Lietuvos TSR pramonės bei kultūros centras — Kauno miestas atsistato greitais tempais. Atkurtos beveik visos pramonės ir komunalinio ūkio įmonės. Gumos išdirbinių, kailių ir kiti fabrikai pilnutinai rekonstruoti ir jų pajėgumas išaugo palyginti su prieškariniu du, tris ir daugiau kartų. Mieste veikia 114 mokslo įstaigų, jų tarpe 6 aukštosios. Čia įsikūrė žemės ūkio akademija. Atsikūrė naujos ligoninės, poliklinikos, kurios teikia gyventojams nemokamą medicinos pagalbą.

Tel. AMherst 0342 5505 13th Ave., Rosemont, Montreal 36, Que.

Albertas J. Norkeliūnas, C.S.C.

Visokiausia Apdrauda — Paskolos

Gyvasties, biznio, gaisro, apiplėšimo, automobilių, nelaim. atsit., langų ir kt.

Darau raštų ir dokumentų patvirtintus vertimus ir t.t.

Nuolatinis Patarnavimas

Res.: WE. 3011 Bus.: EL. 2266

Eddy Adomaičio Garažas

WEST END AUTO BODY

Sudaužytų Automobilių Taisymas

Yra Mūsų Specialybė

Atliekam Visokius Taisymo Darbus

5812 UPPER LACHINE ROAD — MONTREAL

Parduodam Namus

PARCPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDA

PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSSERNES, MESINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai

Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERUN AVE., VERDUN

Tel. YOork 5558; sekmdieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager (Reed's Renting Service Reg'd)

Telefonas: HE. 3466

VERDUN PLUMBING CO.

Plumbing — Heating — General Work

Šaltkalvystė, Suvirinimas gesu, metaliniu cementu ir kiti darbai sulig susitarimo

633 Burnside St. Montreal, Que.

Savininkas P. Gurklis

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalavimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.

Savininkas: J. ADOMONIS

3000 VERDUN AVE. — VERDUN

Tel. HE-MLOCK 2797

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

A. PUSKINAS

A. VENCLOVOS Vertimas

Eugenijus Onieginas

(Tėsinys)

Šalta tu tarpu suvaldyti
Ir savo kalbą, ir žvilgsnius,
Ramiausiai sau kalbėt prie jės,
Akim ramiausiom jus matyti!

"Bet taip nebus: aš pats daugiau
Nebeturiu jėgų kovoti;
Ryžtuos jūs valiai atsiduoti
Ir lemciai savo pagaliau."

Nėr atsako. Rašyt vėl ima:
Į laiškų neatsako ji.
Važiuoja jis į subuvimą.
Vos tik jėjo. . . išdidi,
Rūsti ji žiūri, jo nemato;
Nė žodžio jam. Lyg šalčio reto
Trijų karalių apsiausta
Ir apmaudo ji apimta.
Koks kietas lūpų suspaudimas!
Onieginas įsmeigęs vis
Į ją aštrias savo akis:
Užuojauta kur, sumišimas?
Nėra! Kur ašarų dėmė? . .
Veide tik kartėlio žymė. . .

O gal slapta ją ima baimė,
Kad vyrui ir žmonėms staigiai
Nepaaiškėtų tai savaime. . .
Onieginas juk žino tai.
Vilties nėra! Išvykti reikia —
Jis savo beprotybę keikia;
Joje nugrimzdęs jau visai,
Pasaulį meta vėl įsiai.
Ramiam kabinete savajam
Atsiminė, kada tikra
Ji vijosi žiauri chandra
Šiame pasauly triukšmingajam,
Už sprando čiupo pagaliau,
Į kampa grūdo kuo giliau.

Jis vėl skaityt pajuto norą.
Jis skaitė Gibboną, Rousseau,
Manzonį, Herderį, Chamfort'ą,
Madame de Stael, Bichat, Tissot,
Daug skaitė skeptiškojo Bayle'o,
Kūrybą visą Fontenelle'o,
Kai ką nemesdamas dar jis
Ir iš mūsiškių paskaitys:
Kur nuolat moko prisispyrę —
Almanachus ir žurnalus,
Kurie mane dabar išplūs,
Anksčiau madrigalus man skyrę
Puikiausius net gana dažnai:
E s e m p r e b e n e, o draugai!

Ir ką? Nors akys knygon sminga,
Jo mintys skraido tolimoj;
Ir liūdesys, svaja graudinga
Jam telkias sielos gilumoje.
Jis dvasios akimis žiūri,
Kas tarp eilučių būti turi —
Kiti tai žodžiai. Ten įsiai
Dabar nuskendęs ištisai.
Slapti tai buvo padavimai
Meilios širdingos praeities,
Ir padriki sapnai širdies,
Grašiniai, keisti spėjimai,
Niekeliai pasakos ilgos,
Laiškai mergaitės nekaltos.

Jį ima pamažu liūliuoti
Jausmų ramybė ir sapnų,
Ir žaidžia priešais jį Vaizduotė
Margai žvitrū faraonu,
Ir mato tirpstantį jis sniegą,
Jame ramiai jaunuolis miega,
Lyg būtų jam gili naktis.
Na, ką? Nudėtas! girdi jis.
Vėl mato priešus jis vyliagus,
Šmeižėjus ir piktus bailius,

Viliotojų jaunų būrius,
Ir bičiulius žemus, niekingus,
Ir kaimiškus namus — tyli
Prie lango sėdi ji. . . tik ji!

Ir visa tai jį taip pakirto, —
Vos neišėjo iš galvos
Ar poetu vos nepavirto.
Tai bent turėtume naudoti!
Tikrai: per jėgą magnetizmo
Eilių kūrimo mechanizmo
Tada vos neapvaldė šis
Paireš mano mokinyš.
Koks panašus jis į poetą
Darydavos, kai ant kėdės
Prieš liepsną židinio sėdės,
Burkuos sau vienas: Benedetta
Ar I d o l m i o ir jmes
Ugnį žurnalą ar šliures.

Ir bėgo dienos; oras šilo;
Jau šalčiai baigėsi žiemos;
Į poetus jis neiškilo,
Nenumirė ir iš galvos
Neišsikraustė. Atsigavo
Pavasari. Palieka savo
Jau kambarius, kur lyg švilplys
Praleido visą žiemą jis,
Už dvigubų langų įlindęs,
Ir šviesų rytą ties Neva
Jis skrieja rogėmis. Melsva
Liepsna jau ledas čia suspindęs,
Sniegai lauke, jau purvini,
Nutirpsta. Kur gi tekini

Arkliai jį neša? Tai numano
Visi; neapsirikot jūs:
Jis atidūmė pas Tatjaną,
Keistuolis mūsų nekantrus.
Į priekambarį žengia šitas
Numirėlis dar nematytas.
Nė dvasios. Salėn jis: ir čia
Nėr nieko. Veria nejučia
Duris. Nustemba, atsišlieja.
Kunigaikštienė ten viena,
Nesutvarkiusi, liūdna,
Kazkokį skaito laišką, lieja
Ji ašaras graudžias klonais,
Parėmus skruostas sau delnais.

Kas jos kančių būt neįmanęs
Iš karto išskaityt veide?
Kas mūsų Tanės, vargšės Tanės
Kunigaikštienės atvaizde
Neatpažintų! Ir jis krinta
Prie kojų širdžia iškankinta;
Ji sudreba dabar tyli,
Be pykčio pažvelgia į jį, —
Be nuostabos. . . Jai aiški buvo
Liguistų, gėstančių akių
Malda ir priekaištus sykiu.
Atgijo vėl, kas, rodos, žuvo
Joje — svajonė ir širdis,
Kukli mergautinė butis.

Ji jo atsikeliant nelaukia,
Herojų seka akys jos,
Nuo lūpų jo neatitraukia
Ji savo rankos nejudrios. . .
Ir ką gi ji dabar svajoja?
Praeina valanda tylioji,
Ir sako ji balsu jautriu:
"Prašau jus, stokit. Aš turiu
Jums atvirai pasisakyti.
Onieginai, ar menat jūs,
Kada sode, alėjoj, mus
Likimas suvedė, matyti, —
Klausiau aš jūs, lyg nebylė.
Atėjo man dabar eilė.

"Onieginai, tada jaunesnė,

Gražesnė, rodos, aš buvau,
Ir meilė buvo jums karštesnė. . .
Ir ką širdy jūs suradau?
Koksai atsakymas? rūstybė.
Tiesa? Juk jum ne naujenybė
Mergaitės meilė nekaltą?
Dabar net — dieve! — žvilgsnį tą
Ir tą pamokslą atsiminus,
Man stingsta kraujas. Iš tiesų,
Nekaltas jūs: nors tai baisu,
Kilnus jūs buvote kaimynas,
Pasielgėt labai rimtai. . .
Giliai dėkoju jums už tai.

"Tada juk, vienšajam kaime,
Nuo Paskalų tolimame,
Nepatikau jums. . . Kam, nelaime,
Sekiojate dabar mane?
Kodėl jums tai saugumą teikia?
Gal kad diduomenėje reikia
Dažnai man rodytis dabar;
Kad aš garsi, turtinga dar;
Kad mūšiuos sužalojo vyrą;
Kad rūmuos esam gerbiami?
O gal dėl to, kad nerami
Gauja man plėštų vardą tyrą,
Ir jums manoji nešlovė
Būt abejotina garbė?"

"Verkiu aš. . . Jeigu Tanės savo
Lig šiolei neužmiršot jūs,
Manęs, žinokit, neužgavo
Šalti jūs žodžiai ir aštrus
Plūdimas; jeigu tik galėčiau,
Aš vertint visa tai norėčiau
Aukščiau už ašaras, aistras
Ir laiškų. Gerbėt juk skaisčias
Svajas ir manąją jaunystę,
Gailėjotės manęs slapčia. . .
Dabar gi! — kas jus vedė čia
Prie mano kojų? tik menkystė!
Su jūs širdim ir jūs protu
Kaip vergui būt, nesuprantu.

"Onieginai, man šis puošnumas,
Nubodusi buties žaismė,
Ir vakarai, madingas rūmas,
Pasaulio sukury sėkmė,
— Kas visa tai? Širdis atrado,
Kad aš šį tvaiką maskarado,
Šį triukšmą, spindesį, rūbus
Lengvai iškeičiau į laukus,
Lentyną knygu, tamsų sodą,
Į tas vietas, kur iš arčiau
Aš pirmąkart jus pamačiau,
Į tylumą kapų vienodą,
Kur kryžius, žalumoj viena
Nešiotė ilsisi mana. . .

"Galėjo laimė mūs nežūti,
Ji buvo taip arti! . . Seniai
Lentis jau išspręsta. Gal būti,
Pasielgiau neatsargiai:
Su ašarom mane maldavo
Mama, ir abejingai savo
Turėjau dalia aš sutikt. . .
Aš ištekėjau. Jūs palikt,
Prašau, mane privalot veikiai;
Žinau aš: jūsų juk širdy
Yra garbė tauri, didi.
Aš jus myliu (kam slėpti reikia?),
Bet aš atiduota kitam;
Ištikima vien būsiu jam."

Išėjo. Ir herojus liko.
Lyg žaibo trenktas, stovi jis.
Kokioj jausmų audroj pranyko
Dabar jo mylinti širdis!
Staiga pentinai sužvangėjo,
Tatjanos vyras ten jėjo, —
Skaitytojau, herojų čia

Dabar palikim nejučia,
Šį mirksnį liūdną, nematytą, —
Visam jau laikui. . . Jo buty
Užtektinai sekiojom jį
Visais keliais. Valio! Viens kitą
Pasveikinkime pas krantus.
Jau laikas baigt — kas bus, tas bus.

Skaitytojau, — ar tu man virtęs
Draugu ar priešu gal piktu, —
Aš kaip bičiulis noriu skirtis
Su tavim. Sudie! Ar tu
Tarp posmų šių nerūpestingų
Ieškosi nuotykių audringų,
Tylios ramybės po darbų,
Ar sąmojo, vaizdų gyvų,
Arba gramatinių klaidelių,
Duok, dieve, tau surast lengvai
Svajonei, poilsui čionai,
Žurnalų rietenoms krislėlių,
Kas tau galėtų tikti dar.
Sudie, mes skiriamės dabar!

Sudie, kelionės drauge keistas
Ir ideale manasai,
Ir darbe gyvas, neapleistas,
Nors mažas. Su jumis ašai
Jaučiau, ko gali geist poetas:
Saldžios draugystės sužavėtas,
Tarp vėtrų buitį užmiršau.
Ir daug dienų praskrido jau,
Kai pirmąkart jauna Tatjana,
Onieginas blankiam sapne
Staiga iškilo prieš mane
Laisvojoj tolimoj romano, —
Ir magiškame křištole
Neaiški buvo jų dalis.

Bet tie, kuriems posmus aukojau
Aš draugiškam būry tada. . .
Vienų nebėr, kiti klajoja,
Kaip sakė Sadi kažkada.
Onieginas be jų tapytas.
O ta, kur vaizdas padarytas
Tatjanos mano mylimos. . .
Daug nunešta buties žiaurios!
Laimingas, kas anksti įmano
Palikti buitį, kas taurės
Išgert lig dugno nesuspės,
Nebaigs skaityti jos romano,
Kas ją mokės palikt lengvai,
Kaip aš Onieginą, draugai.

Rytiniai Ambasadoriai Saukiami į Londoną

WASHINGTON. — Amerikos valstybės departamentas pašaukė savo ambasadorius - atstovus iš septynių rytinės Europos kraštų susirinkti Londone spalį 24-25 dienomis ir aptarti Jungtinių Valstijų santykius su tais kraštais — Tarybų Sąjunga, Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija ir Jugoslavija.

Tie amerikiniai diplomatai svarstys, tarp kitko, kaip atsiliepti į vadinamą "arsią priešamerikinę propagandą", kuri esanti varoma Tarybų Sąjungoje ir kaimyniškuose jai kraštuose. Diplomatų susirinkimui pirmininkaus G. W. Perkins, užsieninis Amerikos valstybės sekretoriaus padėjėjas.

Pranešimai

Hamilton, Ont.

Smagūs šokiai

Lietuvių Literatūros Draugijos 113-ta kuopa rengia smagius šokius, kurie įvyks šeštadienį, spalio 15, Karpatų rusų salėje, 707 Barton St. E.

Šokiams grieš smagi muzika. Be to, turėsime šiltų ir šaltų gėrimų su užkandžiais. Kviečiame Hamiltono ir apylinkės lietuvius atsilankyti ir smagiai laiką praleisti. Pradžią 8 valandą vakaro.

Rengėjai

Delhi, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos 6 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 16 dieną, 2 valandą po pietų, Hawtrey klubo svetainėje.

Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes turime svarbių reikalų aptarti, taipgi narienes duokles užsimokėti.

Valdyba

Windsor, Ont.

Šokiai

Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos 10 kuopa rengia ŠOKIUS, šeštadienį, spalio mėnesio 22 dieną. Šokiai

Sūnų ir Dukterų Draugijos
Pirma Kuopa Rengia

PIKNIKA

Sekmadienį, Spalio 16

Lietuvių Svetainės Darže

(160 Claremont St.)

Šokiams Grieš Gera Muzika

Visi Toronto ir apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti ir pasilinksinti su savo pažįstamais susitikti. Atminkite, kad šis piknikas bus paskutinis šiame sezone. Jei būtų šaltas oras, tai piknikas įvyks svetainėje

Pradžią 3 valandą po pietų. Laisva įžanga

Parengimų Komisija

Lewis Tariai su Anglies Kompanijomis

White Sulphur Springs, Va. — Mainierių Unijos pirminkas John L. Lewis čia pradėjo derybas sykiu su

įvyks Kroatų svetainėje (Croatian National Home), 2520 Seminole St. (Kampas Seminole ir St. Luke Rd.).

Bus įvairių gėrimų ir užkandžių.

Šokiams grieš smagi Čekoslovakų orkestra.

Kviečiam visus Windsoro-Detroito ir apylinkės lietuvius atsilankyti ir praleisti linksmai laiką.

Rengėjai

streikuojančiais darbininkais; sako, vis tiek mūsų fabrikai dar negalėtų dirbti dėl anglies stokos.

NUMIRĘ LITERSKIENE

TORONTO. — Trečiadienį buvo palaidota drg. Literškiene, draugės Linartienės motina, sulauksi gana gražaus amžiaus.

Niliūdime liko dvi dukterys, sūnus ir kiti artimieji. Lai būna jai lengva Kanados žemelė.

Kaimynas

Parduoda - Ieško

Reikia Darbininkų

Ieškome darbininkų operuoti sunkius presus. Patyrimas nereikalingas. Kreiptis: 41 Colborne St., Toronto.

Ieškau darbininkų ant tabakos fermos. Pageidautina vedusi pora. Kreiptis: P. Peskarskis, R. R. 6, Tillsonburg, Ont.

Paieškojimas

Paieškau brolio Petro Zająskio, kilusio iš Lietuvos, Druskavos parapijos, Dvariškių kaimo. Kanadon atvykęs apie 1927-28 metus.

M. W. Kellermann
ADVOKATAS
371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

Pirmiau gyveno Edmonton, Alta.

Prašau atsilipti: Valė Zająskaitė, 118 Robinson St., Toronto, Ont.

Paieškojimas

Aš Jonas Milius, kilęs iš Asasnikų kaimų, Marcinkonių parapijos, Vilniaus krašto, norėčiau žinoti, ar nesiranda Kanadoje tarp naujai atvykusių Lietuvių ateivių iš tos vietos ar artimos apylinkės.

Prašau atsilipti šiuo adresu: Jonas Milius, 144 Eastwood Ave., Toronto 13, Ont., Canada.

Pardavimui

100 akrų tabako farma, su naujais pastatais, vandeniu, apšildymu ir elektrės šviesa, visais įrankiais. 22 akrai su Marketing Board teisėmis, 30 akrų krūmo ir ganyklų. Žemė derlinga. Šių metų derlius jau nuimtas. Geriausias laikas pasižiūrėti, jeigu kas interesuojasi. Kaina prieinama. Dėl platesnių informacijų rašykite ar telefonuokite D. Batik, R. R. 6, Simcoe, Ont. Tel: 1542-T22. Rašykite angliškai.

Lietuvis Barberis

Patyręs plaukų kirpėjas
932 Dundas St. W.
Kampas Gorevale Ave.
Toronto

RE-NEW

DRY CLEANERS

415 Roncesvalles Ave.

LL. 1451

We Specialize in Alterations and Repairs
Pressing While You Wait
All Work Guaranteed
Savininkas: J. Šinkumas

PRINCESS FASHION FURS

Designers and Creation of fine

FUR GARMENTS

Restyling and Repairs
Workmanship Guaranteed
MODERN

COLD STORAGE

PLANT ON THE PREMISES

506 Queen W. 750 Yonge

AD. 8834 RA. 8971

Stinson's Jewellery

2186 DUNDAS ST. W. — TORONTO

Kvalifikuotas lietuvis (Šniceris) laikrodininkas
Parduodu, taisau laikrodžius, žiedus ir kitokias
jewellery prekes.

Kaina prieinama. Darbas garantuotas
Krautuvė atdara kasdien iki 8 val. vakaro

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu visų rūšių laikrodžius.
Darbas garantuotas — Parduodu visokių rūšių žiedus, auksines ir sidabrinės prekes bei Toronto suvenirus — Kainos prieinamos.

Atdara kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto
iki 8 val. vakaro

272½ Queen St. W., Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, lėtina akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto

Telefonas: RA. 3924

BERGMAN FUR CO.

Lietuviškai Kalbąs Kailininkas

Kailiniai Pagaminami Tiesiai Dirbtuvėj, Pagal Jūsų Pasirinkimą ir Mierą

Mes Turime Visokių Rūšių Futrų

Mes Taipgi Perdirbame ir Sutaisome. Darbas Garantuojamas, Moderniškas. Šaltas Padėjimas Vasarai

197 Spadina Ave. — Toronto

EL. 6509

Frank Gažauskas

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvėjas

Reikalui esant prašome kreiptis pas mane

191 Sutherland Dr. - Leaside - MO. 9619

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Toronto

Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. MU. 0191

Union Coffee Shop

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917